

**Аналіз регуляторного впливу
проєкту постанови Правління Національного банку України “Про
затвердження Змін до Положення про електронні гроші в Україні”**

I. Визначення проблеми, яку пропонується розв’язати шляхом державного регулювання

Відповідно до статті 7 Закону України “Про Національний банк України” до функцій, які виконує Національний банк України, належать визначення порядку і форм платежів, здійснення контролю за створенням платіжних інструментів. Згідно зі статтею 15 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” Національний банк України визначає порядок здійснення операцій з електронними грошима.

Правові вимоги до суб’єктів, які здійснюють операції з електронними грошима, та порядок здійснення цих операцій установлені Положенням про електронні гроші в Україні, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 04 листопада 2010 року № 481, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 року за № 1336/18631 (далі – Положення № 481).

Підготовка проєкту постанови Правління Національного банку України “Про затвердження Змін до Положення про електронні гроші в Україні” (далі – Проєкт) зумовлена необхідністю подальшого приведення норм нормативно-правового акта Національного банку України до європейського законодавства з питань здійснення операцій з електронними грошима та виконання Плану заходів Національного банку України з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, затвердженого рішенням Правління Національного банку України від 11 вересня 2018 року № 603-рш, щодо імплементації Директиви 2009/110/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо започаткування та здійснення діяльності установами – емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними, що вносить зміни до Директиви 2005/60/ЄС та 2006/48/ЄС, та скасовує Директиву 2000/46/ЄС (далі – Директива 110).

Крім рекомендацій Директиви 110, у Проєкті враховані рекомендації:

Регламенту (ЄС) 2015/847 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про інформацію, що супроводжує грошові перекази, який скасовує Регламент (ЄС) № 1781/2006 (далі – Регламент 847);

Директиви (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, що вносить зміни до Регламенту (ЄУ) № 648/2012 Європейського Парламенту і Ради, а також скасовує Директиву 2005/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради та Директиву Комісії 2006/70/ЄС (далі – Директива 849).

Проєктом, зокрема, передбачається:

- а) встановити вимоги щодо створення та використання “електронних гаманців” з метою посилення контролю за використанням електронних грошей;
- б) на виконання рекомендацій Директиви 110 заборонити емітенту електронних грошей:

надавати кредит з коштів, які є зобов'язанням цього емітента за випущеними ним електронними грошима;

нараховувати на суму електронних грошей відсотки та/або інший вид доходу, пов'язаного з тривалістю періоду часу, протягом якого користувач, комерційний агент, торговець мають їх у своєму розпорядженні;

залучати комерційних агентів для випуску електронних грошей;

в) на виконання рекомендацій Регламенту 847 та Директиви 849 запровадити ідентифікацію, верифікацію користувача, а також вимоги щодо супроводження операції з використанням електронних грошей інформацією про платника та отримувача;

г) встановити вимоги до комерційних агентів емітента, що здійснюють операції з використанням електронних грошей, зокрема:

відкрити в емітента окремий поточний рахунок для здійснення агентської діяльності;

не передавати свої повноваження за агентським договором іншим суб'єктам господарювання та фізичним особам;

підтверджувати операції з приймання та/або видачі готівки користувачу – фізичній особі шляхом надання касового документа.

Зазначені питання не можуть бути вирішені за допомогою ринкових механізмів або чинних регуляторних актів, тому їх розв'язання можливо здійснити шляхом унесення змін до Положення № 481.

II. Визначення цілей державного регулювання

Метою розроблення Проекту є гармонізація законодавства України з законодавством Європейського Союзу та вдосконалення норм Положення № 481 щодо регулювання діяльності емітентів електронних грошей та порядку здійснення операцій з електронними грошима.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятних альтернативних способів досягнення встановлених цілей з аргументацією переваг обраного способу

Альтернативних способів досягнення цілей немає.

IV. Опис механізмів та заходів, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми шляхом прийняття запропонованого регуляторного акта

Для розв'язання наявних проблем пропонується затвердити Проект.

Затвердження Правлінням Національного банку України Проекту дасть змогу встановити вимоги до емітентів електронних грошей та їх комерційних агентів, які відповідають вимогам європейського законодавства.

V. Обґрунтування можливості досягнення цілей регуляторного акта, оцінка можливості впровадження та виконання вимог регуляторного акта

Виконання вимог Проекту в разі його прийняття буде обов'язковим для банків-емітентів, їх комерційних агентів, які здійснюють діяльність у сфері використання електронних грошей, користувачів як фізичних осіб, так і суб'єктів господарювання.

Реалізація вимог Проекту не потребує додаткових витрат Державного бюджету України.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття запропонованого регуляторного акта

У результаті прийняття Проекту вимоги нормативно-правового акта Національного банку України стосовно розрахунків з використанням електронних грошей будуть наближені до вимог європейського законодавства.

Визначити кількісні показники результативності Проекту не вбачається можливим.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований до розгляду регуляторний акт набиратиме чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування, і діятиме без визначення строку.

VIII. Визначення показників результативності регуляторного акта

Дія регуляторного акта поширюватиметься на банки, комерційних агентів банків, що здійснюють діяльність у сфері використання електронних грошей, користувачів як фізичних осіб, так і суб'єктів господарювання.

Показником результативності регуляторного акта є звернення юридичних та фізичних осіб, які використовують регуляторний акт.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності регуляторного акта в разі його прийняття

У разі прийняття регуляторного акта для відстеження його результативності використовуватимуться звернення та запити юридичних і фізичних осіб щодо проблемних питань під час використання ними регуляторного акта.

Відстеження результативності Проекту здійснюватиметься в рамках відстеження результативності основного регуляторного акта.

Голова
Національного банку України

 Яків СМОЛІЙ

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови
Національного банку України

С. ХОЛОД

(підпис)
" 24 " грудня 2019 року